

[Formanden]

te rejser. [Af Glistrup (FP) og Poulsaard (FP)]. (Beslutningsforslag nr. B 10).

Eksemplarer vil blive omdelt.

### *Skriftlig fremsættelse af forslag:*

#### **Industriministeren (Erling Jensen):**

Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte:

*Forslag til lov om forsikringsvirksomhed.*  
(Lovforslag nr. L 165).

Forsikringsloven er sidst blevet ændret i 1975 som følge af EFs 1. skadesforsikringsdirektiv. Under debatten i folketinget om ændringsloven blev der – som det også er sket ved andre lejligheder – fra flere sider udtrykt ønske om en almindelig revision af loven.

Forslag til en ny lov om forsikringsvirksomhed er tidligere fremsat i folketinget. Første gang var i april 1977. Jeg kan henvise til Folketingstidende 1976-77, folketingets forhandlinger, sp. 1692 ff. Forslaget kom til første behandling og blev henvist til folketingets erhvervsudvalg, men blev ikke færdigbehandlet, inden folketingsåret sluttede. Forhandlingerne er optaget i Folketingstidende 1976-77, folketingets forhandlinger, sp. 4155-79.

Lovforslaget blev genfremsat i maj 1978. Der henvises til Folketingstidende 1977-78, folketingets forhandlinger, sp. 10269 ff. Efter 1. behandling blev forslaget henvist til folketingets erhvervsudvalg, men nåede ikke at blive færdigbehandlet i folketingsåret, hvorfor det bortfaldt. Forhandlingerne er optaget i Folketingstidende 1977-78, folketingets forhandlinger, sp. 11688 ff.

Ved forslaget har regeringen haft en række principielle erhvervs- og forbrugerpolitiske synspunkter for øje.

Det har været naturligt at søge denne lov, der omhandler det offentliges tilsyn med forsikringserhvervet, bragt på linje med den lovgivning, der omhandler det offentliges tilsyn med anden tilsvarende form for erhvervsudøvelse, der er undergivet særligt offentligt tilsyn. Her tænker jeg på bank- og sparekassevirksomhed, hvor tilsynslovgivningen blev fornyet og moderniseret for få år siden. Også den revision af aktieselskabslovgivningen, der fandt sted i 1973, må følges op for forsikringslovgivningens vedkommende. Herved

imødekommes – tillige med den nedenfor omtalte ændring af tilsynet – ønsket om mere åbenhed og offentlighed omkring udøvelsen af forsikringsvirksomhed.

Også samfundshensyn i bredere forstand er tilgodeset i loven, bl. a. ved bestemmelsen om en offentlig repræsentant i forsikringselskabernes bestyrelse på samme måde, som det allerede er tilfældet for pengeinstitutternes vedkommende, ved kravet om, at selskaberne skal følge god forsikringsetik, og ved bestemmelsen om, at forbrugerinteresser skal være repræsenteret i forsikringsrådet.

Med omorganiseringen af forsikringstilsynet i form af dels et råd og dels et direktorat tilsigtes et bredere grundlag for det offentliges tilsyn med forsikringserhvervet. Tilsynets beretningsvirksomhed vil samtidig blive søgt moderniseret, således at offentligheden vil få et lettere tilgængeligt og mere overskueligt grundlag for en vurdering af forsikringserhvervets virke.

Det er naturligt i denne forbindelse at nævne forsikringskommissionens arbejde.

Kommissionen blev nedsat i 1962 med den opgave at foretage en indgående analyse af forsikringsvirksomheden her i landet og herunder navnlig undersøge, om denne virksomhed drives uden unødigt fordyrende omkostninger, og eventuelt foreslå sådanne foranstaltninger, som måtte være ønskelige for at varetage forsikringstagerens interesser.

Baggrunden for nedsættelsen af kommissionen var dels forsikringserhvervets stadig voksende betydning ikke blot i forhold til erhvervslivet, men også i relation til det sociale sikkerhedssystem, dels den kritik, der fra tid til anden rettes mod forsikringselskaberne.

Kommissionen udarbejdede i alt 4 betænkninger, der, efterhånden som de fremkom, er blevet omdelt her i tinget.

Gennem kommissionens undersøgelser blev der bl. a. fremskaffet og bearbejdet et nyttigt og omfattende materiale. Dette vil være velegnet som udgangspunkt for en viderreførelse af undersøgelserne for de år, der ligger efter afslutningen af kommissionens arbejde. Jeg finder det ønskeligt, at forsikringstilsynet får mulighed for at fortsætte disse undersøgelser.

Lovforslaget indebærer en modernisering af de selskabsretlige regler i forsikringslovgivningen. Disse har hidtil bygget på reglerne

## [Industriministeren]

i aktieselskabsloven af 1930. Forsikringsbranchen er enig i, at der er behov for en koordinering mellem forsikringslov og aktieselskabsloven af 1973. Herudover foreslås ændringer, der særligt tager sigte på yderligere at sikre forsikringstagerne og varetage samfundsmæssige interesser samt for forsikringselskabernes vedkommende gennemfører EFs 2. selskabsdirektiv af 13. december 1976.

I forbindelse med den selskabsretlige revision af forsikringsloven er det overvejet, om man i forsikringsloven kunne nøjes med en henvisning til de relevante bestemmelser i aktieselskabsloven. Det har imidlertid ikke vist sig muligt, da der på flere områder er specielle forhold for forsikringsselskaber, således at aktieselskabslovens regler ikke direkte kan overføres. Dette skyldes bl. a., at forsikringsvirksomhed også udøves af gensidige selskaber.

Et vigtigt led i den selskabsretlige revision af forsikringsloven er overførelsen af aktieselskabslovens koncernregler på forsikringselskaber. Her skal jeg blot pege på, at koncernbestemmelsen har en særlig betydning for regnskabsreglerne. De skærpede regler om årsregnskab og koncernregnskab, der fra aktieselskabsloven er overført til forslaget med den fornødne tilpasning, er udbygget med bestemmelser om udarbejdelse af en koncernresultatopgørelse. Efter forslaget vil koncernreglerne efter forsikringstilsynets bestemmelse også kunne finde anvendelse på grupper af forsikringsselskaber, der uden at have karakter af en koncern har en sådan indbyrdes tilknytning, at anvendelse af koncernreglerne må anses for påkrævet. I sådanne tilfælde skal tilsynsmyndigheden fastlægge, i hvilket omfang koncernreglerne skal anvendes.

Aktieselskabslovens regler om generalforsamlinger har siden 1974 været gældende for forsikringsaktieselskaber, medens forsikringsloven kun har indeholdt få regler herom for gensidige selskaber. Ved forslaget har man, i det omfang det har været muligt, overført aktieselskabslovens regler på disse selskaber. Forslaget medfører bl. a., at selskabernes medlemmer, det vil sige forsikringstagerne, sikres stemmeret på generalforsamlingen og dermed den afgørende indflydelse på de gensidige selskabers forhold. Medlemmer og garanter kan bl. a. efter forslaget afkræve bestyrelsen og direktionen nødvendige oplys-

ninger på generalforsamlingen til bedømmelse af årsregnskabet.

Som følge af folketingsbeslutningen af 21. december 1979 om medbestemmelse for lønmodtagere indeholder forslaget en ændring af medarbejdernes repræsentation i de større forsikringsselskabers bestyrelse. Arbejdstagerne kan herefter vælge en tredjedel af bestyrelsesmedlemmerne. Endvidere er medarbejderrepræsentationen udvidet til også at omfatte koncerner. Forslaget vil for moderselskaber medføre, at mindst én af arbejdstagerne repræsentanter i bestyrelsen fremover vil kunne vælges af og blandt samtlige arbejdstagere i koncernen.

Endvidere opfylder forslaget, for så vidt angår forsikringsaktieselskaber, folketingsbeslutningens krav om offentligt indseende i selskabernes ejerforhold. Der er foreskrevet en pligt for selskaberne til at føre en offentligt tilgængelig fortegnelse over de aktionærer, der råder over en nærmere angiven del af aktiekapitalen eller af stemmerettighederne.

For så vidt angår folketingsbeslutningens krav om et mere gennemsigtigt regnskab og et klart defineret overskudsbegreb samt den størst mulige offentlighed vedrørende selskabers årsregnskaber kan jeg oplyse, at der er særlige forhold med hensyn til forsikringsselskabers overskudsbegreb, som gør, at overskudsbegrebet allerede i dag er defineret klarere end for andre selskaber. Desuden er regnskaberne allerede i dag tilgængelige i kraft af indsendelsen af regnskaberne til forsikringsrådet i skemaform. Regnskaberne er offentligt tilgængelige i forsikringsregisteret og udgives af forsikringstilsynet i bearbejdet form i de årlige beretninger. Der er således allerede en vis offentlighed vedrørende årsregnskaberne. Hertil kommer, at man inden for EF drøfter en harmonisering, der medfører yderligere regnskabskrav.

Det har som følge af de nye regler om aktieselskabers opløsning og den nye konkurslov, som trådte i kraft den 1. april 1978, været nødvendigt også at foretage en modernisering af forsikringslovens regler om forsikringsselskabers opløsning.

Medens den gældende forsikringslov kun indeholder få bestemmelser om fusion, overfører forslaget i store træk aktieselskabslovens bestemmelser herom. Tilsynsmyndigheden får dog en afgørende indflydelse på, om

**[Industriministeren]**

en fusion skal gennemføres, idet generalforsamlingsbeslutningen herom skal godkendes. Fusionen indebærer overdragelse af en forsikringsbestand, og det er derfor nødvendigt, at tilsynet kan varetage forsikringstageres interesser i forbindelse med fusionen.

Forslaget indeholder en række nye regler, der særligt skal gælde for forsikringsselskaber, og som jeg kort skal omtale.

Forslaget indfører en ny bestemmelse om, at forsikringsselskaberne skal handle i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god forsikringspraksis. Der er ved forsikringsrådets tilsyn skabt et indseende med selskabernes virksomhed, og det er ønskeligt at udbygge denne praksis. Bestemmelsen svarer til bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6.

Efter forslaget indføres der endvidere offentlige repræsentanter i forsikringsselskabers bestyrelser, således som vi også har det i bankers og sparekassers bestyrelser. Det er imidlertid ikke fundet hensigtsmæssigt at indføre offentlig repræsentation i de mindre selskaber, og det foreslås derfor, at der kun udnævnes offentlige repræsentanter i forsikringsselskaber, der har en sådan størrelse, at medarbejderrepræsentanter kan vælges.

Formålet med offentlige repræsentanter er at medvirke til, at almindelige samfundsmæssige interesser holdes for øje i selskabernes virksomhed, og at også forbrugerpolitiske hensyn varetages. I denne forbindelse vil jeg gerne pege på, at reglen om redelig forretningsskik og god forsikringspraksis vil være til støtte for de offentlige repræsentanter i deres virke.

Det foreslås endvidere, at direktører i forsikringsselskaber ikke må deltage i spekulationsforretninger og som hovedregel heller ikke eje eller drive selvstændig erhvervsvirksomhed eller som bestyrelsesmedlem, funktionær eller på anden måde deltage i driften eller ledelsen af en anden erhvervsvirksomhed end det pågældende selskab og selskaber inden for samme koncern. Disse bestemmelser har ligeledes bank- og sparekasseloven som forbillede.

Der foregår inden for EF et omfattende samarbejde om udformningen af ny lovgivning om forsikringerhvervets forhold, som skal gøre tilsynet over grænserne mere effektivt og give forudsætninger for øget international konkurrence. Et resultat af dette samarbejde er således EFs coassurancedirektiv af

13. maj 1978, som gennemføres ved dette lovforslag, samt EFs 1. livsforsikringsdirektiv af 5. marts 1979. Lovforslaget giver hjemmel til at gennemføre coassurancedirektivet. Livsforsikringsdirektivet overvejes for tiden med henblik på at fastslå det nøjagtige omfang af vore gennemførelsesforpligtelser. Den fornødne lovgivning skal være gennemført inden 15. september 1981.

Ved forslaget overføres fra pensionskasseloven til forsikringsloven en del større pensionskasser, de såkaldte tværgående pensionskasser. Der er tale om pensionskasser for f. eks. ingeniører, læger, sygeplejersker og værkstedsfunktionærer. Karakteristisk for disse pensionskasser er, at medlemmerne har en bestemt uddannelse, og at de ikke har tilknytning til en bestemt arbejdsplads.

Endvidere inddrages under tilsyn efter forsikringsloven pensionskasser, hvis medlemmer består af selvstændige erhvervsdrivende inden for samme branche. Disse pensionskasser har hidtil ikke været underkastet tilsyn.

Motiveringen for, at disse pensionskasser nu foreslås henført under forsikringsloven, er, at udviklingen har medført, at deres virksomhed har en art og et omfang, som går ud over de rammer, der er forudsat i lov om tilsyn med pensionskasser. Ved at inddrage dem under tilsyn efter lov om forsikringsvirksomhed bliver såvel de tilsynsmæssige hensyn som pensionskassernes egne interesser tilgodeset på en bedre måde end efter de gældende regler.

Ved overflytningen opnås bl. a., at disse pensionskasser bliver undergivet mere tidsvarende regler om regnskabsaflæggelse, statusopgørelse, anbringelse af formuen, overdragelse af en forsikringsbestand, fusion, den selskabsretlige funktion og medlemmernes udtræden af pensionskassen, herunder særlig udtrædelsesgodtgørelserne.

Forsikringsrådets struktur er foreslået ændret. Tilsynet med selskaberne skal herefter udøves af et forsikringstilsyn bestående af et råd og et direktorat. Forsikringsrådet bliver det organ, som har det øverste ansvar for administrationen af de gældende love på forsikringsområdet, medens forsikringsdirektoratet skal varetage den daglige administration. Rådet foreslås sammensat af repræsentanter for forsikringstagerne, forsikringsselskaberne og pensionskasserne. Som hidtil

[Industriministeren]

skal juridisk, aktuarmæssig og nationaløkonomisk sagkundskab være repræsenteret i rådet.

Forsikringsnævnet, som efter den gældende lov kan afgive udtalelse til brug for ministerens behandling af klager over afgørelser truffet af forsikringsrådet, bliver efter forslaget ankeinstans for visse af forsikringstilsynets afgørelser af forsikringsteknisk art eller af særlig indgribende karakter for det enkelte selskab. I de sager, hvor industriministeren efter forslaget fortsat er ankeinstans, kan ministeren dog som efter gældende lov forelægge sagen for nævnet til erklæring. Endvidere kan det pågældende selskab forlange, at sagen forelægges forsikringsnævnet.

Udgifterne til dækning af tilsynsmyndighedens virksomhed dækkes efter gældende lov gennem bidrag fra forsikringsselskaberne og pensionskasserne i forhold til deres præmieindtægter. Disse bestemmelser foreslås opretholdt, men med den ændring, at fordelingen også sker i forhold til renteindtægten, hvorved udgifterne til tilsynet fordeles på en mere retfærdig måde.

Et forsikringsselskabs sammenbrud har afsløret behov for at forbedre underretningen af forsikringstagerne i sådanne tilfælde. Det gælder navnlig, hvor forsikringstagerne på grund af sammenbruddet ikke længere har en lovpligtig forsikringsdækning, som ved automobiler og hunde, samt ved bygningsbrandforsikring, hvor forsikring vel ikke er lovpligtig, men hvor forsikringsdækningens bortfald kan udsætte såvel ejendommens indehaver som panthavere for risiko for betydelige formuetab. Forslaget indeholder derfor hjemmel for industriministeren til på boets regning at kræve forsikringstagerne underrettet om opløsningen og om konsekvenserne for dem.

Som før nævnt kan et forsikringsselskabs økonomiske sammenbrud indebære meget alvorlige følger for indehavere af fast ejendom og for panthavere. Mens der for de lovpligtige forsikringsområder er etableret garantiordninger, hvor de deltagende selskaber gensidigt hæfter for krav, der ikke kan dækkes på anden vis, er der ingen lignende ordning for bygningsbrandforsikring. Det er derfor fundet nødvendigt i forslaget at indføre hjemmel for, at en garantiordning kan etableres.

Det er imidlertid et spørgsmål, om der ikke er et generelt behov for at undersøge, om der for alle eller dog visse forsikringsklasser er behov for at indføre gensidige hæftelsesordninger. Vi overvejer for tiden i industriministeriet, hvordan vi skal gå frem med hensyn til at undersøge, om og da i hvilket omfang et behov består. Det vil antagelig være mest hensigtsmæssigt at nedsætte et udvalg med henblik på en nærmere udredning og forhandling med de interesserede parter.

I forbindelse med fremsættelsen af dette lovforslag vil jeg gerne erindre om, at forsikringsselskaberne også er omfattet af monopollovgivningen, af markedsføringsloven og af loven om forbrugerklagenævn. I henhold til sidstnævnte lov er der godkendt et særligt ankenævn for forsikring. Med denne lovgivning og dette forslag til en moderniseret forsikringslov er der efter min mening skabt et godt grundlag for, at forsikringsbranchen kan virke effektivt og sikkert og således opfylde de betydelige krav, der stilles til den fra den øvrige del af samfundslivet.

Ved sidste ændring af forsikringsloven var man i erhvervsudvalget inde på spørgsmål, der særlig vedrørte forholdet mellem den enkelte forsikringstager og forsikringsselskabet, herunder spørgsmålet om forsikringsgyldighedstid. Disse spørgsmål vedrører hovedsagelig forsikringsaftaleloven, og jeg kan oplyse, at der af justitsministeren er nedsat et udvalg med den opgave som led i et nordisk samarbejde at fremkomme med forslag om ændringer i forsikringsaftaleloven.

Det er min opfattelse, at det foreliggende lovforslag løser de problemer, der for tiden tilsiger en revision af forsikringsloven, men jeg vil naturligvis til stadighed være opmærksom på, om der er forhold, der bør tages op til nærmere undersøgelse. Forsikringstilsynet vil med den foreslåede nye sammensætning have særlige muligheder for at bistå hermed.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til folketingets velvillige behandling.

**Industriministeren** (Erling Jensen):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af aktieselskabsloven.*

(Lovforslag nr. L 168).